UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manvale, sev Institvtio Sacerdotvm, Ex Divinis Litteris Et Vetervm Patrvm Disciplina

Torres, Alfonso de

Ingolstadii, 1604

De Immunitatibus, & priuilegiis Sacerdotum. §. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-48973

Visual Library

De immunitatibus, & Priuilegiis Sacerdotum, §II.

SVMMARIVM.

SACERDOTES, *& eorum prædia gaudent Ecclesiastica immunitate.* I. 2. 3. 13.

*Sunt etiam liberi ab omni tutela, & hospitio.*14.15.16.

*De bonis suis libere testari possunt.*19.

*Multisque aliis priuilegiis gaudent.*17.18.

*Nec laici de illis iudicare possunt.*45.

*Contrafacientes excommunicare debent, & à sæcularibus Iudicibus seuere puniri.*67.

*Imo vero à secularibus Iudicibus appellandum ad Ecclesiasticos.*20.

*Accusantes Sacerdotem in multis, si aliquod crimen probare non possint, ad reliqua non admittantur.*8.

Qui illum percusserit, anathematizetur, & puniatur. 9.10.11.12.

*Vomerum feruentium purgatio, quid.*11.

Cingulum militare, quid. ibidem.

*Solidum, quid.*12.

*Mansus, quid.*13.

SVBIECIT terram Pharaoni, & cunctos populos eius; præter terram Sacerdotum, quæ à Rege tradita fuerat eis, quibus & statuta cibaria ex horreis publicis præbebantur. *Gen.* 47. 5

Vir

2 Vir quidē mortis es; sed hodie te non interficiam, quia portasti arcam Domini Dei coram Dauid patre meo. 3. *Reg.* 2.

3 Nolite tangere christos meos. *Psal.* 104.

Laici de Sacerdotibus non iudicant.

4 QVISQVAM me contumacem iudicare non debet, cum hoc asseram, quod augustæ memoriæ pater tuus non solum sermone respondit, sed etiam legibus suis sanxit: In causa fidei, seu Ecclesiastici alicuius ordinis, eum iudicare debere, qui nec munere impar sit, nec iure dissimilis. Hæc enim verba rescripti sunt: Hoc est, Sacerdotes de Sacerdotibus iudicare voluit. *S. Ambros. ep.* 32. *ad Valentinianum Imp. l.* 5. *Vide inf. §. proximo, Deus Vnum.* 70.

Si iudex sæcularis tertio requisitus Clericis iustitiam deneget, iurisdictionem suam inter alias pœnas amittat.

5 *Federicus Imp. coll.* 10. *& habetur C. de Episcopis, & Cler. auth. statuimus.*

Laicus Ecclesiam, vel Clericum, per calumniam fatigans excommunicetur.

6 SI quis sæcularium per calumniam Ecclesiam aut Clericum fatigare tentauerit, & victus fuerit ab Ecclesiæ liminibus, & Catholicorum communione, nisi digne pœniteat, arceatur. *Concil. Agathen. c.* 32. *Iuo p.* 6. *c.* 367.

Inf

Inferens Ecclesiæ, vel Sacerdoti aliquam iniuriam qualiter à sęculari Iudice puniendus.

SI quis in hoc genus sacrilegij proruperit, vt, in Ecclesias Catholicas irruens, Sacerdotibus & ministris, vel ipsi cultui, locoq; aliquid importet iniuriæ, quod geritur, à prouinciæ rectoribus animaduertatur; atque ita prouincię moderator Sacerdotum, & Catholicæ Ecclesiæ ministrorum, loci quoque ipsius, & diuini cultus iniuriam capitali conuictos, siue confessos, sententia nouerit vindicandum. Neque expectet, vt Episcopus iniurię propriæ vltionem deposcat, cui sanctitas ignoscendi gloriam dereliquit, &c. Sitque cunctis laudabile, factas atroces Sacerdotibus, aut ministris, iniurias veluti crimen publicum persequi, ac de talib. reis vltionē mereri. *Arcad. & Honor. Imp. C. de Epis. & Cler. l. ead. vbi videda est auth. sed nouo iure.* 7

Quotiescunque Clericis ab accusatoribus multa crimina obijciuntur, & vnum ex his, de quo prius egerint, probare non valuerint, ad cætera iam non admittantur.

Conc. carthagin. 7. 3. q. 10. c. placuit.

Qui manus violentas in Clericum iniecerit anathemati subiaceat, à solo Papa absoluendus. 8

SI quis, suadente diabolo, huius sacrilegij rea- 9

tum incurrerit, quod in Clericum, vel monachum violentas manus iniecerit, anathematis vinculo subiaceat: & nullus Episcoporum illum præsumat absoluere, (nisi mortis vrgente periculo) donec Apostolico conspectui præsentetur, & eius mandatum suscipiat. *Innocent.* 2. 17. *q.* 4. *c. eod.*

Sacerdotem occidens qualiter puniendus.

10 QVI Sacerdotem morti voluntate tradiderit carnem non comedat, nec vinum bibere præsumat: ieiunet autem vsque ad vesperam, exceptis festis diebus, ac dominicis. Arma non sumat. Et, vbicunque ire voluerit nullo vehiculo deducatur; sed propriis pedibus proficiscatur. Ecclesiam per quinquennij tempus non ingrediatur; sed, cum sacrarum orationum officia, aut missarum solemnia celebrantur, ante fores basilicæ perseueret, orans ac deprecans Deum, vt tanto crimine abluatur. Post expletum vero quinquennij tempus ingrediatur Ecclesiam: nondum vero communicet, sed inter audientes tantummodo stet; vel, dum facultas conceditur, sedeat. Et, cum decimi anni cursus fuerit finitus, cõmunicandi ei licentia concedatur, & equitandi, & tribuatur medela. Maneat autem in reliquis obseruationibus tres dies per hebdomadam, vt perfectius ad culmen purificationis peruenire mereatur. *Conc.* W*ormat.can* 26. *Triburien.c.*5.

De

De eodem.

QVI Presbyterum occiderit, *duodecim annorum ei pœnitentia, secundum Canones, imponatur; aut, si negauerit, si liber est, cum septuaginta duobus viris; si autem seruus, per duodecim a vomeres feruentes se expurget. Conuictus vero noxæ vsq; ad vltimum vitæ tempus b militiæ cingulo careat, & absq; spe coniugii maneat. *Con. Moguntin. 17. q. 4. eo. de pænit & remiss. c. 2.* 11

* *aliæ viginti*

a Vomeres feruentes] *Inter alia purgationis genera, quibus antiqui Christiani vsi sunt ad ostendendã innocentiam de obiecto sibi crimine, fuit periculum aquæ feruentis, vel frigidæ, vel ferri candentis: ducto more à potione illa, quam stupri insimulatis mulieribus dari iussit Moses, & forte ab illo Psalmo: Igne me examinasti, & non est inuenta in me iniquitas. Quod vsque adeo processit, vt leges scriptæ iuberent adhiberi ignitos vomeres, vel aquam frigidam, aut calidam litium dirimendarum causa: vt auctor est Iacobus Cuiacius de feudis, l. 1. tit. 1. vers. si autem controuersia. Hoc autem purgationis genus, quod vulgus inuenit, ob idque Purgatio vulgaris appellata, reprobatum est à S. Gregorio, 2. q. 5. c. Mennam. & à Stephano Papa, c. consuluisti. & à Lucio Papa 3. c. ex tuarum, de purg. can. S. Tho. 2. 2. q. 95. art. 81. ad 3.*

Num. 5. psalmo.

b Militiæ cingulo] *Cinguli militaris depositio erat militibus maximæ ignominiæ pœna: discinctos. n. veluti ignauos, & militiæ minime aptos, putabant. Quare*

Macedonum lex militaris erat; vt, qui miles hostem non occidisset, non militari cingulo, sed capistro cingeretur. Vide Alexandrum ab Alex. Genial. dierum l. 1. c. 20. dabatur etiam id in pœnam aliquorum defectuum monachis: vt videre est in regula S. Pachomij; vt scilicet soluerent cingulum, &, inclinata ceruice, manibus ad inferiora depressis, starent ante altare, pœnitentiæ ergo. Suet. in Aug. c. 24. in fine. Pro cætero (inquit) delictorum genere variis ignominiis affecit, vt stare per totum diem iuberet discinctos.

De pœna occidentium Subdiaconum, aut reliquos, vsque ad Episcopum, & monachum.

12 QVI Subdiaconum occiderit 300. c solidis componat: qui Diaconum 400. qui Presbyterum 600. qui Episcopum 900. qui monachum 400. *l. 27. tit. de homicidiis liberorum hominum inter leges Longobardorum, ad finem authenticorum.*

c *Aduerte, Solidos æquiparari aureis nummis: vt not. gl. v. Aureos. ff. in ius vocando. l. fi. vbi Ias. n. 1. & Didac. Couarruu. de numismat. c. 3. & 4.*

Nemo cogat Clericum ad censum persoluendum de suis bonis: quod si fecerit, per Regiam potestatem ad satisfaciendum compellatur.

13 VT secundum Canonicam auctoritatem, & Constitutionem Domini Imperatoris Ludouici

de

de agro Ecclesiastico, & *d* manso, & mancipiis, quę ipse suis capitulis constituit, vel si quilibet pro loco sepulturæ aliquid largitus fuerit Ecclesiæ: neque de decimis, & oblationibus fidelium cuique Presbytero aliquem censum persoluere cogat: nec quisquam cuiuslibet ordinis vel dignitatis exinde quidquam subtrahere, aut redhibitionem quamcunque exigat temporalem. Quod si fecerit, communione vsque ad satisfactionem priuetur, & Regia potestate dare cogatur. *Concil. Paris. secundum Iuonem p. 3. cap. 175. 23. quæst. 8. c. secundum.*

d Mansus] *Erat ager iugerum duodecim, vnde percipiebatur frumentum, & vinum ad conficiendum Eucharistiam. de hoc fit mentio in concil. Wormatiensi. 3. cap. 10. relat. de censibus cap. 1. quamuis male allegetur: & in hoc Concilio Parisien. Vtrobique dicit gl. esse quantitatem terræ, quæ sufficit duobus bobus in anno ad laborandum, & vnde vnus rusticus cum sua familia possit sustentari. Verius tamen est, quod nondum constet inter interpretes, cuius mensuræ, vel modi sit Mansus. Est etiam domus agri, vel mansio pro colonis: & largo modo sumitur pro omni agro ad arbitrium patris famil. secundum Baldum. C. de cond. insert. l. pœn. Alia etiam significat. Sed nihil ad nos.*

Clericus est immunis ab omni tutela testamentaria, legitima, vel datiua, & cura etiam miserabilium personarum.

14 GENERALITER sancimus, omnes Presbyteros, seu Diaconos, & Subdiaconos, & præcipue Monachos, licet non sint Clerici, immunitatem ipso iure omnes habere tutelæ, siue testamentarię, siue legitimæ, siue datiuæ. Et non solum tutelæ esse eos expertes, sed etiã curę, non solum pupillorum & adultorũ; sed etiam furiosi, & muti, & surdi, & aliarum personarum, quibus tutores, vel curatores, à veteribus legibus dantur. *C. de Episc. & Cler. l. ead. 16. q. 1. c. eod. S. Cypr. l. 1. ep. 9. 21. q. 3. c. Cyprianus. cum quatuor capp. seqq. vbi quod ante altari Dei non meretur nominari in Sacerdotum prece, qui ab altari Sacerdotes & ministros voluit auocare.*

De eodem: & ne hospites accipiant.

15 IVXTA sanctionem, quam dudum meministis, & vos, & mancipia vestra nullus nouis collationibus obligabit; sed vacatione gaudebitis. Pręterea neque hospites accipietis. *Imp. Constant. c. de Episc. & Cler. l. 1.*

Intellige de militibus armatis, quorum hospitalitatis, quasi munus, incumbebat; non de pauperibus, quos Sacerdotes in hospitium suscipere tenentur: vt not. infr. p. 2. c. 6. §. de Hospitalitate.

De

De eodem.

PRESBITEROS, Diaconos, Subdiaconos, atque Exorcistas, Lectores, Ostiarios, & Acolytos, etiam personalium munerum expertes esse præcipimus. *Imp. Valentin. C. eo. tt. ea. l. 1.* 16

Clerici Romanæ Ecclesiæ decorentur omni prærogatiua, Patricia, Consulari, & Imperiali; idq; tam in equis, quam in calceamentis.

VIRIS autem reuerendissimis, Clericis in diuersis ordinibus Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ seruientibus, illud culmen singularitate, potentia, & præcellentia habere sancimus, quibus amplissimus noster Senatus videtur gloria adornari, id est, Patricios, atque consules effici; nec non & cæteris dignitatibus Imperialibus eos promulgamus decorari. Et, sicut Imperialis militia ornatur, ita & Clerum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ ornari decernimus, &c. Mappulis quoque & linteaminibus, id est, candidissimo colore, decorari equos eorum; ita & æquitare. Et, sicut noster Senatus calceamentis vtitur cum vdonibus, id est, candido linteamine illustratis, sic vtantur & Clerici: vt sicut cœlestia, ita & terrena ad laudem Dei decorentur. *Post Concil. Neocæsar. dist. 96. c. Constant. Imp.* 17

Clericus gauder priuilegiis militibus armatæ militiæ concessis.

Clericus habet omnia priuilegia concessa mili- 18

tibus armatę militiæ: *de quibus Vlpian. ff. de re iud. l. milits: vt not. ibi gl. & Bar. nu. 3. Ias. nu. 11. & Barbatia de solutionibus, c. Odoardus.*

A Lectore vsque ad Presbyterum bona sua habeant Clerici, largiantur, deque iis testentur, ad similitudinē castrensium peculiorum.

19 PRESBYTEROS, Diaconos, & Subdiaconos, Cantores, & Lectores, (quos omnes Clericos appellamus) res quaslibet, modo ad dominium eorum venientes, habere in sua potestate precipimus, ad similitudinem casttensium peculiorum; & donare cui volunt, secundum leges, & in his testari, licet sub parentum potestate sint: sic tamen, vt horum filij, aut (his non extantibus) parentes eorum legitimam ferant partem. *C. de Epsc. & Cler. auth. ead. & l. cum lege.*

Ad Ecclesiasticos Iudices appellandum à sæcularibus, ex Decreto Constantini.

20 INDICIVM maximum reuerentię pij Principis circa religionem fuit, quia vbique administrantium sententias imperfectas esse voluit, & ad Episcopos per appellationem refugiendum esse sanciuit, si qui vellent ciuiles iudices refutare: firmam vero illorum iudicans sententiam, potioremq; iudicum aliorum; tamquam ab Imperatore prolatā ab omnibus obseruandam. *Tripart. l. 1. c. 9.*

Inno-

Innocent.3.ad prælatos Galliæ, de iudiciis.c.nouit. Anacletus Papa epist. 1. de foro compet. c. licet ex susceptо. Vide.sup.§.proximo, maxime.n.69.& §.sequentem.

Non debet Sacerdos publice pænitere sicut laicus.

Concil.Hibern.dist.82.c. Presbyter. 21

De Obedientia, debitoq; Honore Sacerdotibus deferenda,

§ III.

SVMMARIVM.

AXIMVS *honor exhibetur Sacerdotibus ab ipsis summis Pontificibus.* 15.

Obedientia, reuerentia & honor debetur, & defertur illis etiam ab Imperatoribus, Regibus, & Principibus, & à Sanctis viris. 1.3.4.6. 7.8.9.10.11.12.13.14.15.16.38.39.43.44.45.46.

Et maior, quam illis, & parentibus ipsis carnalibus. 17. 18.19.20.21.22.

Etiam si mali sint, vel ignorantes. 23.24.25.26.40.41. 42.43.

Nemo illos tangere audeat, vel persequi. 25.46.66.

Transgressores multis pœnis afficiuntur. 45.46.47. 48.49.60.61.62.63.64.

Sacerdotum defectus occultandi. 16.

Nihil sinistrum de illis iudicandum. 50.51.52.